

The Holy See

REDEMPTIONIS DONUM

II. János Pál pápa apostoli buzdítása a szerzetesi közösségekhez
a megváltás 1950. évfordulója alkalmából 1983-84-ben tartott
rendkívüli szentévben
1984. március 25.

BEVEZETÉS

ELSŐ FEJEZET: A HIVATÁS

„Jézus ránézett és megszerette”

„Ha tökéletes akarsz lenni...”

„Kincsed lesz a mennyben”

MÁSODIK FEJEZET: AZ ISTENNEK SZENTELTSÉG

A szerzetesi fogadalom a keresztség teljesebb kifejezése

A jegyesi szeretet köteléke

HARMADIK FEJEZET: AZ EVANGÉLIUMI TANÁCSOK

A megváltás rendje

Részesedés Krisztus önküresítésében

NEGYEDIK FEJEZET: TISZTASÁG, SZEGÉNYSÉG, ENGEDELMESSÉG

Tisztaság

Szegénység

Engedelmesség

ÖTÖDIK FEJEZET: AZ EGYHÁZ IRÁNTI SZERETET

Tanúságtétel

Az apostolkodás

BEFEJEZÉS

Világoskodjék lelki szemetek!

Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepének üzenete

JÉZUS KRISZTUSBAN SZERETETT TESTVÉREK ÉS NŐVÉREK!

BEVEZETÉS

1. A megváltás ajándéka, mely ennek a rendkívüli szentévnek középpontjában áll, különleges módon hív a megtérésre és az Istennel való kiengesztelődésre Jézus Krisztusban. Ennek a jubileumnak külső indoka történeti jellegű – hiszen a kereszthalál és a föltámadás 1950. évfordulóját ünnepeljük –, belső indoka azonban a megváltás mélységes misztériumával kapcsolatos. Ebből a misztériumból született az Egyház, és ebből él egész történelmének folyamán. A rendkívüli szentévnek van valami sajátos karaktere. A megtérésre és az Istennel való kiengesztelődésre való fölszólítás azt jelenti, hogy a lehető legmélyebben el kell elmélkednünk életünkről és hivatásunkról a megváltás misztériumának fényében, annak érdekében, hogy ezek egyre mélyebben e misztériumban gyökerezzenek.

Ha ez a fölhívás az Egyház minden tagjára vonatkozik, akkor egész különösen szól *nektek, szerzeteseknek és szerzetesnőknek*, akik az evangéliumi tanácsokra tett fogadalom által Istennek szentelve magukat keresztény élet különleges teljességére törekedtek. Sajátos hivatástok és egész életetek az Egyházban és a világban a *megváltás mélységes titkából* nyeri sajátosságát és lelki erejét. Krisztust követvén „a szűk és keskeny úton” (Mt 7,14), rendkívüli módon megtapasztaljátok, „mily bőséges a megváltás nála” (Zsolt 130,7).

2. Miközben a szentév lassanként a végéhez közeledik, hozzátok szeretnék szólni, szerzetesek és szerzetesnők, akár szemlélődők vagytok, akár különböző apostoli munkát végeztok.

Már előzőleg is szoltam hozzátok számos helyen és különböző alkalmakkor, amikor meg is erősítettem és kifejtettem az evangéliumi tanítást, amint az megtalálható az Egyház egész hagyományában, mindenekelőtt pedig a legutóbbi egyetemes zsinat tanításában, a *Lumen gentium* hittani konstitúcióban és a *Perfectae caritatis* dekrétumban, továbbá elődünknek, VI. Pálnak a fentiek szellemében kiadott *Evangelica testificatio* kezdetű apostoli buzdításában. Nemrég lépett hatályba az új *Egyházi Törvénykönyv*, mely voltaképpen az említett zsinat utolsó dokumentumának tekinthető, és ez valamennyiőtöknek értékes segítséget nyújt és biztonságosan

fog vezetni, amikor részleteiben meghatározzátok az utakat, melyeken nagyszerű hivatásoknak hűségesen és nagylelkűen eleget tehettek.

Szent Péter utóda és Róma püspökeként, akivel közösségeitek különleges kapcsolatban vannak, szívből köszöntelek benneteket. E római székből szólok hozzátok, ismételve Szent Pál szavait: „*eljegyeztelek ... benneteket egy férfival, hogy tiszta szűzként vezesselek el Krisztushoz*” (2Kor 11,2). Az Egyház, mely az apostoloktól átvette az Isteni Jegyessel való frigy drága kincsét, bensőséges szeretettel tekint minden fiára és leányára, akik az *evangéliumi tanácsokra tett fogadalommal* – az Egyház közvetítésével – különleges szövetségre léptek a világ Megváltójával.

Fogadjátok a megváltás szentévében ezt a hozzátok intézett üzenetet, mint a szeretet szavát, melyet az Egyház mond el nektek. Fogadjátok ezt az üzenetet, bárhol vagytok is: akár valamelyik elmélkedő közösség klauzurájában, akár az apostolkodás sokrétű területén dolgoztok: missziókban, lekipásztorkodásban, kórházakban vagy bárhol, ahol szenvedő emberen segítetek, nevelőintézetekben, iskolákban, egyetemen, s végül minden egyes házatokban, ahol „Krisztus nevében összegyűjtve”, azzal a tudattal éltek, hogy „Krisztus köztetek van” (Mt 18,20).

Az *Egyháznak* a Megváltás jubileumi évében hozzátok szóló *szeretetteljes szavai* ismételjék Krisztusnak azokat a szeretetteljes szavait, melyeket mindegyikőtökhöz intézett, amikor kimondta a titokzatos „kövess engem” fölszólítást (Mt 19,21; Mk 10,21; Lk 18,22), melyből hívástok kezdete fakadt az Egyházban.

ELSŐ FEJEZET: A HIVATÁS

„Jézus rátekintett és megszerette őt”

3. „Jézus rátekintett és megszerette őt” (Mk 10,21), és szólt hozzá: „Ha tökéletes akarsz lenni, add el, amid van, az árát oszd szét a szegények között, így kincsed lesz a mennyben. Azután jöjj, és kövess engem!” (Mt 19,21) – Noha tudjuk, hogy e szavak a gazdag ifjúnál süket fülekre találtak, tartalmuk mégis megérdemli, hogy figyelmesen végiggondoljuk, hiszen a hivatás belső struktúráját tárják elénk.

„Jézus rátekintett, és megszerette őt...” Az Üdvözítő szeretete ez, mely a megváltás isteni és emberi mélységéből fakad. Az *örök Atya örök szeretete* tükröződik benne, aki „úgy szerette a világot, hogy Egyszülött Fiát adta érte, hogy mindenki, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16). A Fiú e szeretettől indítva, s az Atyától a Szentlélekben fogadva el a küldetést lett a világ Megváltója. Az Atya szeretete a Fiúban mint *megváltó szeretet* mutatkozott meg. Ez a szeretet az ember és a világ megváltásának igazi ára. Krisztus apostolai mély megrendüléssel szólnak a megváltás ezen áráról: „Hiszen tudjátok, hogy nem veszendő ezüstön vagy aranyon szabadultatok ki, hanem Krisztusnak, a hibátlan és egészen tiszta báránynak a drága vére árán” (1Pt 1,18) – írta Szent Péter; Szent Pál pedig hozzáfűzi: „Nagy volt a ti

váltságdíjatok” (1Kor 6,19-20).

Az evangéliumi tanácsok útjára szólító meghívás a *Krisztus szeretetével való bensőséges találkozásból* fakad, mely szeretet megváltó szeretet. És Krisztus éppen e megváltó szeretettel hív. A hivatás struktúrájában az e szeretettel való találkozás teljesen személyes. Amikor Krisztus a meghíváskor „reátok tekintett és megszeretett titeket”, kedves szerzetesek és szerzetesnők, ez a megváltó szeretet egy meghatározott személynek szólt, s ugyanakkor jegyesi jelleget öltött: tudniillik kiválasztó szeretetté vált. Ez a szeretet átöleli az egész személyt, lelkét és testét, akár férfi, akár nő, mégpedig azt a „személyes ént”, mely egyetlen és megismételhetetlen. Ő, aki örökkévalóságban átadja magát az Atyának, és a megváltás misztériumában „ajándékozta önmagát”, Ő hívta meg az embert, hogy viszonzásul adja oda magát különleges szolgálattal a megváltás művében azért, hogy egy, az Egyház által elismert és jóváhagyott közösség tagja lesz. Vajon nem csengenek egybe ezzel a meghívással Szent Pál szavai: „Nem tudjátok, hogy a ti testetek a bennetek lakó Szentlélek temploma? Nem tudjátok, hogy nem vagytok a magatokéi? Nagy volt a ti váltságdíjatok!” (1Kor 6,19-20)

Bizony ez így van. Krisztus szeretete, kedves testvérek és nővérek, mindegyikötöket megérintette a megváltásnak ugyanazzal az „arával”. Ezért legyetek annaktudatában, hogy többé már „nem vagytok a magatokéi”, hanem az övéi vagytok. Ez az új fölismerés Krisztusnak a szívetek mélyéig hatoló, „szeretettel teljes tekintetéből” fakad. E tekintetre válaszoltatok, amikor őt választottátok, aki előbb választott ki mindegyiketeket, s meghívott a maga mérhetetlen megváltó szeretetével. Mivel „név szerint” hívott meg titeket, meghívása mindig az emberi szabadságát szólítja meg. Krisztus ugyanis azt mondja: „ha akarsz...”. Ebből következően a meghívásra adott válasz mindig szabad választás eredménye. Az utat választván, melyet ő mutatott nektek, a názáreti Jézust, a világ Megváltóját választottátok.

„Ha tökéletes akarsz lenni...”

4. Ezt az utat a *tökéletesség útjának* is nevezik. Krisztus az ifjúval beszélvén azt mondja: „ha tökéletes akarsz lenni...”; így a „tökéletesség útja” mint fogalom evangéliumi eredetű. Egyébként nemde ezeket a szavakat halljuk a hegyi beszédben az Üdvözítőől: „Legyetek tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes!” (Mt 5,48). Az ember tökéletességre hivatottságát bizonyos mértékig az ókori és a későbbi bölcseletről és erkölcsi tanítóktól is fölfogták. A bibliai meghívásban azonban van valami egészen egyedülálló: nagyon sokat követel, mert Istenéhez hasonló tökéletességet állítja az ember elé. A hivatás ebben a formában felel meg a kinyilatkoztatás teljes logikájának, mely szerint az ember *Isten képére és hasonlatosságára teremtett*. (lásd Lev 19,2; 11,44) Azt a tökéletességet kell tehát keresnie, mely a hasonlóság és képmásolt rendjében a sajátja. Ezért írta Szent Pál az efezusiaknak: „Legyetek ... Istenkövetői, mint szeretett gyermekek és éljetez szeretetben, ahogyan Krisztus is szeret minket, és odaadta magát értünk jó illatú áldozati adományként az Istennek”. (Ef 5,1-2)

A tökéletességre szóló meghívás tehát a *keresztény hivatás* lényegéhez tartozik; ennek alapján kell értelmeznünk Krisztusnak az evangéliumi ifjúhoz intézett szavait is, melyek különleges módon kapcsolódnak a világban élő ember megváltásának misztériumához. E meghívás téríti vissza Istenhez a teremtés művét, melyet a bűn megrontott; és feladatként állítja elénk azt a tökéletességet, mely Isten elgondolása és szándéka szerint az egész teremtett világnak, de különösen az embernek sajátja. Leginkább ugyanis az embernek kell *visszatérnie Istenhez és Istennek ajándékoznia magát*, ha teljesen vissza akar találni *önmagához*. Ezért az örök hívás: „térj vissza hozzám, mert én megváltottalak téged” (Iz 44,22), és Krisztus szava: „ha tökéletes akarsz lenni, menj, add el, amid van, és add a szegényeknek...” kétségtelenül bevezet minket az evangéliumi szegénység területére, amely a szerzetesi hivatás és fogadalom lényegéhez tartozik.

Ezeket a szavakat tágabb értelemben és a dolog természetét jobban közelítően is vehetjük. A názáreti Mester arra inti a vele beszélgető ifjút, hogy utasítsa el azt az életfelfogást, melyben a birtoklás, a „nekem van” kategóriája áll az első helyen, és tegye magáévá azt az életformát, melynek középpontjában az emberi személy áll, a személy értéke, a személyes „létezés”, annak teljes „transzcendenciájával”, mely csak az embernek sajátja.

Krisztus szavainak ilyen értelmezése azonnal tág teret nyit az evangéliumi szegénység eszményének, mindenekelőtt annak a szegénységnek, mely mint evangéliumi tanács még nagyobb értéket ad a benneteket az Egyház Jegyeséhez kapcsoló misztikus jegyességnek. Ha Krisztus szavait azon elv alapján fogjuk föl, hogy „lenni” több, mint „birtokolni” – főként ha a birtoklást materialista és hasznossági szempontból nézzük –, akkor elérkeztünk az evangéliumi meghívás antropológiai alapjaihoz. Ha a civilizáció jelenlegi fejlődését nézzük, e fölfedezés nagyon időszerű. Ezért aktuális a meghívás a „tökéletesség útjára”, melyet Krisztus mutatott meg. Amikor az ember a mai fogyasztói civilizációs környezetben fájdalommal észleli, hogy legnagyobb baja a személyes „létezés” hiánya – ami emberségét a „birtoklás” sokféle formája miatt éri –, könnyebben fölfogja a meghívást, mely az evangéliumban egyszer s mindenkorra hangzott el. Bizony, szeretett testvéreim és nővéreim, a meghívás, melyet a szerzetesi tökéletesség útjára lépve követtetek, az *emberség* gyökereit érinti, a mulandó világban élő ember sorsának gyökerét. A tökéletesség evangéliumi állapota nem szakít el benneteket e gyökerektől. Ellenkezőleg, ennek révén sokkal jobban elmélyülhettek abban, ami az embert emberré teszi, és a megváltás misztériumának isteni és emberi kovászával jobban át tudjátok hatni ezt a bűntől sokféleképpen terhelt emberséget.

„Kincsed lesz a mennyben”

5. A meghívás választ ad a kérdésekre: *miért létezik az ember?* – és *hogyan kell léteznie?* Ez a válasz az egész életnek új értelmet ad, és meghatározza annak valódi és végső jelentését. Ez az jelentés abból a csodálatos és a közvéleménnyel ellentétes evangéliumi paradoxonból fakad, mely szerint valaki elveszíti életét, ha meg akarja menteni azt; ezzel szemben, aki elveszíti életét Krisztusért és az evangéliumért, megnyeri azt, miként Márk írta (Mk 8,35; lásd Mt 10,39; Lk 9,24).

E szavak fényében válik teljesen érthetővé Jézus fölszólítása: „Menj, add el, amid van, és add a szegényeknek, így kincsed lesz a mennyben; azutánjőjj, és kövess engem” (Mt 19,21). A „menj” és a „jőjj, kövess engem” között szoros összefüggés van. Mondhatjuk, hogy az utolsó szavak fejezik ki a meghívás lényegét, azaz: az embernek Krisztus nyomába kell lépnie (ebből ered a „Krisztus követése” kifejezés). A „menj, ... add el..., add oda...” szavak, úgy tűnik, a meghívás föltételét fogalmazzák meg. E föltétel azonban nem esik a meghívás körén *kívül*, hanem annak *belső* része. Az ember emberségének új értelmét nem csupán abban ragadja meg, hogy követi Krisztust, hanem annyira ragadja meg, amilyen mértékben követi. Ha „eladja, ami van” és „odaadja a szegényeknek”, akkor megérti, hogy azok a javak és az a bőség, melyet korábban birtokolt, nem olyan kincs volt, amihez ragaszkodnia kell: *hanem a kincs a szívben van*, mely Krisztustól megkapta a képességet arra, hogy másoknak „adjon” *ön maga ajándékozásával*. Nem az a gazdag, aki birtokol, hanem az, aki „ad”, aki *képes* arra, hogy adjon.

Ez a közvéleménnyel ellentétes evangéliumi paradoxon nagyon jelentőssé válik. A *„létezés” cselekvésmódja* lesz: szegénynek lenni abban az értelemben, amit ennek a „létezésnek” a Názáreti Jézus adott, azt jelenti, hogy a saját emberségemben a jó sáfárja lettem, és *megtaláltam a „kincset”*. Ez a kincs *elpusztíthatatlan*, ugyanis az emberrel együtt átmegy az örökkévalóságba, és hozzátartozik az ember isteni eszkatológiájához. E kincs által nyeri el az ember Istenben jövődő, végső sorsát. Azt mondja Krisztus: „kincsed lesz a mennyben”. Ez a kincs nem annyira a halál utáni jutalom azokért a cselekedeteinkért, melyeket az isteni Mester példáját követve tettünk, hanem inkább eszkatologikus beteljesedése annak, ami a cselekedetek háttérében – a szív belső „kincsében” – már itt a földön rejtőzött. Amikor Jézus a hegyi beszédben (lásd Mt 6,19-20) fölszólított égi kincsek gyűjtésére, hozzáfűzte: „Mert ahol a kincsed, ott lesz a szíved is” (Mt 6,21). E szavak jelzik a keresztény hivatás eszkatologikus voltát, de még inkább annak a hivatásnak eszkatologikus jellegét, mely az evangéliumi tanácsok szerinti életben, a Krisztussal kötött lelki jegyességben valósul meg.

6. E meghívás struktúrája – amint azt az ifjú szavaiból a szinoptikusoknál (lásd Mt 19,21; Mk 10,21; Lk 18,22) kihámozhatjuk – akkor tűnik elő, amikor az ember saját emberségének alapvető kincsét annak a kincsnak a távlatában fedezi föl, amely a mennyben az emberé. Ebben a távlatban saját emberségünk alapvető kincse összekapcsolódik azzal, hogy „önmagunkat adva létezzünk”. E meghívásban a közvetlen vonatkoztatási pont *Jézus Krisztus élő személye*. A tökéletesség útjára szóló hívás tőle és általa a Szentlélekben nyer formát, aki új és új személyeket – férfiakat és nőket, életük különböző szakaszában, főleg fiatal korokban – tanít meg mindarra, amit Krisztus mondott (Jn 14,26); nevezetesen arra, amit az ifjúnak mondott, aki kérdezte tőle: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16) Krisztus válaszából – aki az őt kérdezőre „ránézett és megszerette” – a *megváltás misztériumának* hatékony kovásza árad annak tudatába, szívébe és akaratába, aki őszintén és igazságban keres.

Az evangéliumi tanácsok útjára szóló hívás ily módon mindig Istentől indul: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és arra rendelvelek, hogy elmenjetelek és gyümölcsöt

hozzatok, és gyümölcsötök maradandó legyen” (jn 15,16). Maga a meghívás, mellyel az ember igazán fölfedezi az ajándékozás evangéliumi törvényét, s amely emberségébe van írva, *ajándék!* Ajándék, telve az evangélium mélységével, ajándék, melyben a megváltás misztériumának isteni és emberi lényege ragyog a világra. „A szeretetnek nem az a lényege, hogy mi szeretjük Istent, hanem hogy ő szeret minket, és elküldte a Fiát bűneinkért engesztelésül” (1Jn 4,10).

MÁSODIK FEJEZET: AZ ISTENNEK SZENTEELTSÉG

A szerzetesi fogadalom a keresztségi Istennek szenteeltség „tökéletesebb” kifejezése

7. Hivatástok elvezetett benneteket a szerzetesi fogadalomhoz, mellyel az Egyház szolgálata által Istennek szentelt személyek és egy meghatározott szerzetes közösség tagjai lettetek. Ezért az Egyház is úgy tekint rátok, mint „Istennek szentelt” személyekre, akik *Jézus Krisztusban szentelték* magukat Istennek, hogy egyedül az övéi legyenek. Ez az elkötelezettség meghatározza helyzeteket az Egyház nagy közösségében, Isten népében. És ugyanakkor Isten népének mindent felölelő küldetéséhez rendelkezésre bocsátja a lelki és természetfölötti energia forrásait: az életnek, a tanúságtételnek és az apostolkodásnak sajátos formáját a szerzetesi közösségek küldetéséhez, mivoltához és lelki örökségéhez való hűségben. Isten népének egyetemes küldetése Krisztus messiási küldetésében gyökerezik – aki próféta, pap és király –, és mi ebből *különböző módokon részesülünk*. A részesedés módja azok estében, akik Istennek szentelték magukat, megfelel annak a formának, ahogyan Krisztushoz tartoztok. E hozzá tartozás mélységét és erejét maga a szerzetesi fogadalom határozza meg.

A szerzetesi fogadalom új kapcsolatot teremt a Szentháromság egy Isten és az ember között Jézus Krisztusban. E kapcsolat abból az *alapvető kötelékből* ered, melyet a *keresztség szentsége* létesített. A szerzetesi fogadalom „a keresztségi Istennek szenteeltségben gyökerezik és annak *tökéletesebb kifejezése*” (Perfectae Caritatis 5). Ily módon tartalmának lényege szerint új odaadássá lesz: az emberi személy Istennek adja és szenteli magát, kit mindenek fölött szeret. A fogadalom által vállalt kötelezettség – tudniillik, hogy a tisztaság, a szegénység és az engedelmisség evangéliumi tanácsait szerzetes családok szabályaiban meghatározott módon megtartjátok – kifejezi, hogy teljesen Istennek vagytok szentelve, s ugyanakkor segítség ahhoz, hogy ezt meg tudjátok valósítani. Ez határozza meg az Istennek szentelt személyek tanúságtételének és apostolkodásának sajátos formáját is. Mindazonáltal ennek a szabad és tudatos Istennek szenteeltségnek és mindannak, ami belőle következik – *az önátadásnak, mellyel valaki Istené lett* –, gyökereit a keresztségben kell keresnünk, mely elvezet minket a húsvét misztériumához, mint a krisztusi megváltás csúcsához és középpontjához.

Hogy a szerzetesi fogadalom lényegét egészen világosan láthassuk, segítségül kell hívnunk Szent Pálnak a Rómaiakhoz írt levélben található megindító szavait: „Vagy nem tudjátok, hogy akik Krisztus Jézusban megkeresztelkedtünk, az ő halálában keresztelkedtünk meg? A keresztségben ugyanis eltemetkeztünk vele együtt a halálba, hogy miként... Krisztus... mi is új életre keljünk”

(Róm 6,3-4). „... a régi embert bennünk azért feszítették vele együtt a keresztre..., hogy ne szolgáljunk többé a bűnnek” (Róm 6,6). „ezért tekintsétek magatokat is úgy, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Jézus Krisztusban” (Róm 6,11).

A keresztségben gyökerező szerzetesi fogadalom a szentség erejéből „új eltemetkezés Krisztus halálába”: új a lélek tudatossága és szándékossága miatt; új a szeretet és a meghívás miatt; új a szüntelen „megtérés” miatt. Ez a „halálban való eltemetkezés” hozza létre azt, hogy a „Krisztussal együtt eltemetkezett ember”, „*miként Krisztus, új életet éljen*”. Mint legmélyebb alapra, a megfeszített Krisztusra támaszkodik mind a keresztségi Istennek szenteltség, mind az evangéliumi tanácsok fogadalma, mely – a II. vatikáni zsinat szavaival – „különleges fölszenteltséget ad”; s mely egyszerre *halál és szabadulás*. Szent Pál mondja: „úgy tekintsétek magatokat, hogy meghaltatok a bűnnek”; ugyanakkor ezt a halált „a bűn szolgaságából való szabadulásnak” nevezi. Ebből a szerzetesi fölszenteltségből, mely a keresztség szentségén alapszik, fakad elsősorban az új élet „Istenért Jézus Krisztusban”.

Így tehát az evangéliumi tanácsokra tett fogadalommal sokkal érettebben és tudatosabban „*vetjük le a régi embert*”, „*és öltjük magunkra az új embert*”, aki az Istenhez hasonlóvá alkotott, megigazult és szent teremtmény” – hogy ismét Szent Pál szavaival éljünk (lásd Ef 4,22-24).

A jegyesi szeretet szövetsége

8. Így tehát, kedves testvérek és nővérek, ti valamennyien, akik az egész Egyházban az evangéliumi tanácsokra tett fogadalmatok szövetségében éltek, megváltásunk szentévében *újra tudatosítjátok*, hogy különleges módon *részesültök* a Megváltó *kereszthalálában*. Részesedést mondunk, melynek erejében vele együtt föltámadtatok, és szüntelenül föltámadtok egy új életre. Az Úr valamennyiőtöknek mondja, amit egykor Izajás próféta által mondott:

„Ne félj, mert megváltottalak,
és neveden szólítottalak; az enyém vagy te!” (Iz 43,1)

Az evangéliumi fölszólítás: „Ha tökéletes akarsz lenni... kövess engem” (Mt 19,21), az isteni Mester szavaiból áradó világossággal vezet és irányít minket. A megváltás mélységéből fakad Krisztus hívása, és ebben a mélységben érinti az emberi szívet is; s a megváltás kegyelmének erejéből fakadó üdvözítő hívás a meghívott lélekben az evangéliumi tanácsokra tett fogadalomban ölt formát. Ebben a formában hangzik el a megváltószereket hívására adott válaszok; s e válasz is szeretettel teljes: tudniillik önátadó szeretettel, mely az Istennek szenteltség, azaz az egész személy odaadásának belső ereje. Izajás szavai: „megváltottalak – az enyém vagy te” ezt a szeretetet pecsételik meg; az Istennek szóló teljes és kizárólagos önátadás szeretetét.

Ily módon jön létre a sajátos *jegyesi szeretetszövetség*, s benne szüntelenül visszhangzanak az Izraelhez intézett szavak, melyet „az Úr kiválasztott magának... tulajdonául” (Zsolt 135,4). Ugyanis

minden Istennek szentelt emberben az új és örök szövetség „Izraelje” választatik ki. Az egész messiási nép, az egész Egyház nyer kiválasztást minden emberben, akit Isten ebből a népből kiválaszt magának; mondom, minden emberben, aki mindenkéért Istennek szenteli magát, hogy egyedül az Övé legyen. Igaz ugyan, hogy senki, még a legszentebb ember sem ismételheti meg Krisztus szavait: „értük szentelem magam” (Jn 17,19), e megváltó szavak erejéből mégis mindenki, aki ajándékozó szeretettel Istennek ajánlja magát, hogy egyedül az Övé legyen, a hit által e szavak körén belül élhet.

Nemde, erre buzdítanak minket Szent Pálnak a Rómaiakhoz írt levélben található szavai, melyeket gyakran ismételtünk, és melyekről gyakran elmélkedünk: „Testvérek, Isten irgalmára kérlek benneteket: adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen szellemeitek hódolata” (Róm 12,1). E szavakban szinte visszhangzanak a messzeségből annak igéi, aki a világba lépve emberré lett, és így szólt az Atyához: „emberi testet alkottál nékem... íme, eljövök Istenem, hogy teljesítsem akaratodat!” (Zsid 10,5; 7)

Mélyedjünk el tehát – megváltásunk jubileumi évével kapcsolatban – Krisztus testének és lelkének misztériumába, mely minden megváltói és jegyesi szeretet forrása; azért jegyesi, mert megváltói. *Szeretetből adta magát áldozatul*, szeretetből adta oda testét a világ bűneiért. A szerzetesi fogadalommal elmerülve a Megváltó húsvéti misztériumában, teljesen odaadó szeretettel akarjátok odaadni testeteket és lelketeket áldozatul, amire Szent Pál a Rómaiakhoz írt levélben buzdít: „adjátok magatokat áldozatul” (Róm 12,1). Ily módon a szerzetesi fogadalomban megjelenik *annak a szeretetnek a hasonmása*, amely Krisztus szívében egyszerre megváltói és jegyesi szeretet. Ennek a szeretetnek kell mindannyiatokból kiáradnia, kedves testvérek és nővérek, *annak a különleges Istennek szenteltségnek a forrásából*, mely – a keresztség szentségére alapulva – Krisztusban és az Egyházban a ti *új életetek kezdete: az új teremtés kezdete*.

Bár csak ezzel a szeretettel együtt mélyebben át tudnátok élni annak *örömét, hogy egyedül Istenéi vagytok*; hogy a Szentháromságnak, az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek különleges öröksége vagytok. Gyakran ismételtétek a zsoltáros isteni sugalmazású szavait :

„Ki másom lehetne az égben?

Nálad nélkül semmi örömöm a földön.

Testem és szívem elenyészik,

de sziklám és osztályrészem örökre az Isten” (Zsolt 73, 25-26).

Vagy ezeket:

„Így szóltam az Úrhoz: Én Uram vagy te,
nélküled semmi sem jó nekem.

Az Úr az én örökrészem és kelyhem része,
te tartod kezében sorsomat.” (Zsolt 16,2; 5)

Annak tudata, hogy Jézus Krisztusban, a világ Megváltójában, az Egyház vőlegényében Istenéi vagytok, *legyen pecsét a szíveteken*, a gondolataitokon, szavaitokon és cselekedeteiteken, a bibliai menyasszonyén (lásd Én 8,6). Amint jól tudjátok, Krisztusnak ezt az izzó és mélységes ismeretét napról napra megadja és erősíti bennetek a személyes, a közösségi és liturgikus imától áthatott éleletek, mely szerzetesi közösségeitek sajátja. Éppen ezért azok a szerzetesek, akik teljesen az elmélkedő imádságnak szentelték magukat, hatékony és erős támaszai azoknak a testvéreiknek, akik az apostolkodásban tevékenykednek. A tudat, hogy Krisztuséi vagytok – mintegy a megváltás misztériumának kulcsával kinyitva – tárja ki lelketeket, gondolataitokat és cselekedeteiteket minden fájdalom, nyomorúság és remény előtt, amit a világban és az emberekben tapasztaltok, akik között evangéliumi Istennek szenteltségtek különleges jele Isten jelenlétének, „akinek mindenek – akiket az Ő láthatatlan országa magában foglal – élnek” (lásd Lk 20,38).

A „kövess engem” szavak, melyeket Krisztus kimondott, amikor, kedves testvérek és nővérek, „rátok tekintett és megszeretett” titeket, ezt is jelentik: legyen részed minél teljesebben és hatékonyabban annak az „új teremtésnek” (2Kor 5,17) a *formálásában*, melynek meg kell jelennie a világ megváltásából az igazság – Krisztus húsvéti misztériumának bőségéből munkálkodó – Lelkének erejével.

HARMADIK FEJEZET: AZ EVANGÉLIUMI TANÁCSOK

A megváltás rendje

9. A fogadalom révén mindegyikötök előtt föltárul az evangéliumi tanácsok útja. Az evangéliumban ugyanis többször találkozunk olyan buzdításokkal, melyek meghaladják a parancsolat határait azáltal, hogy nem csupán azt mutatják meg, ami „kötelező”, hanem azt is, ami „jobb”. Ilyen buzdítás: ne ítélj (lásd Mt 7,1), adj kölcsönt, viszonzást nem várva (Lk 6,35), tegyetek eleget annak, aki kér vagy kíván valamit tőletek (lásd Mt 5,40-42), hívd lakomára a szegényeket (lásd Lk 14,13-14), bocsássatok meg az embereknek (lásd Mt 6,14-15); és más hasonló. Ha a hagyomány szerint az evangéliumi tanácsokra tett fogadalom három dologra, a *szüzességre*, a *szegénységre* és az *engedelmességre* összpontosul, úgy tűnik, e hagyomány eléggé rávilágít fontosságukra, mint az üdvrend fő, és bizonyos értelemben „összefoglaló” mozzanataira. Mindaz, ami az evangéliumban tanácsként elhangzik, abba az útba torkollik, melyre Krisztus hív, mondván: „kövess engem!” De ezt az utat a szüzesség, a szegénység és az engedelmesség „krisztusközpontúvá” teszi, és ráüti a megváltás egész rendjének pecsétjét.

Ennek a rendnek természetéhez tartozik a világmindenség *átalakítása* az emberi szív által, a lélek mélyéből: „A természet sóvárogva várja Isten fiainak megnyilvánulását... abban a reményben, ...hogy a mulandóság szolgai állapotából majd fölszabadul az Isten fiainak dicsőséges szabadságára” (Róm 8,19-21). Ez az átalakulás együtt jár azzal a szeretettel, melyet Krisztus hívása áraszt az ember szívébe; azzal a szeretettel, mely a megszenteltség lényegét adja: mellyel

egy férfi vagy nő, a keresztségen alapuló szerzetesi fogadalommal Istennek szenteli magát. Magának a megváltás rendjének alapjait fedezhetjük föl, ha olvassuk *Szent János első levelének* szavait: „Ne szeressétek a világot, sem azokat, amik a világban vannak. Ha valaki szereti a világot, az Atya szeretete nincs benne; mert minden, ami a világban van, a test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége; mindez nem az Atyától, hanem a világból való. Elmúlik a világ is, és a kívánsága is; aki pedig megteszi Isten akaratát, megmarad örökre.” (1Jn 2,15-17)

Kedves testvérek és nővérek, a szerzetesi fogadalom szívetekbe oltja az *Atya szeretetét*, azt a szeretetet, mely eltölti Jézusnak, a világ Megváltójának szívében van. Ez a szeretet átöleli a világot és mindent, ami benne az Atyától való; s arra törekszik, hogy legyőzzön mindent, „ami nem az Atyától való”. Arra törekszik, hogy legyőzze a hármassal kívánságot. „A test kívánsága, a szemek kívánsága és az élet kevélysége” az ember bensőjéhez tapad, mint annak az *áteredő bűnnek az öröksége*, mely az ember szívében sokszorososan eltorzította a kapcsolatot az Isten által teremtett és az ember uralmára bízott világgal (lásd Ter 1,28).

A megváltás rendjében a tisztaság, a szegénység és az engedelmisség evangéliumi tanácsai a leghatásosabb eszközök arra, hogy az ember szívében átfurmálódjék ez a „világgal” való kapcsolat: mind a külső világgal, mind azzal a saját „énnel”, mely bizonyos módon a fő alkotórésze a bibliai értelemben vett „világnak”, amennyiben belőle fakad mindaz, „ami nem az Atyától való”.

Szent János fentebb idézett első levele alapján könnyen belátható, hogy a három evangéliumi tanácsnak milyen nagy jelentősége van a megváltás egyetemes rendjében. Ugyanis az evangéliumi tisztaság segít bennünket, hogy benső életünkben átalakítsunk mindent, ami a test kívánságából ered; az evangéliumi szegénység segít átfurmálni mindazt, ami a szemek kívánságából ered; végül az evangéliumi engedelmisség eredményezi azt, hogy helyesbítsunk mindent, ami az ember szívében az élet kevélységéből ered. Mindezeket figyelembe véve szándékosan beszélünk a győzelemről, mint átalakulásról, mert a megváltás egész rendjét írják körül azok a szavak, melyeket Krisztus főpapi imájában az Atyához intézett: „Nem azt kérem tőled, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy óvd meg őket a gonosztól” (Jn 17,15). Az evangéliumi tanácsok lényegüknél fogva „a teremtés megújítását” szolgálják: a világnak úgy kell az ember hatalma alá kerülnie, hogy maga az ember tökéletesen átadhassa magát az Istennek.

Részesedés Krisztus önküresítésében

10. Az evangéliumi tanácsok tüzetesebb vizsgálata újabb összefüggést tár föl a tanácsok és a megváltás rendje között. Tudjuk, hogy a megváltás üdvrendje Krisztus húsvéti misztériumában éri el tetőpontját, melyben a halál által történő önküresítés és a föltámadás által nyert új élet összekapcsolódik. Az evangéliumi tanácsok követésében mélységesen tükröződik a húsvéti misztérium e kettőssége (lásd II. Vatikáni zsinat Ecumenical Council, Decree Perfectae caritatis, No. 5.): benne van alapföltételként mindannak kioltása, ami bennünk bűn vagy annak következménye, és a képesség, hogy *naponta újjászülessünk az emberi lélek mélyén rejlő*

magasabbrendű jóra. Ez a jó a kegyelem hatására mutatkozik meg, melynek fogadására különösen a tisztaság, a szegénység és az engedelmesség gyakorlása teszi készséggé az ember lelkét. A megváltás egész rendje azáltal valósul meg, hogy minden szentség elsődleges létesítője, a Szentlélek, titokzatos módon indítja és irányítja az ember lelkét. Kedves testvérek és nővérek, az evangéliumi tanácsokra tett fogadalmatok ezen az úton nyit tág teret nektek az „új teremtés” számára (2Kor 5,17), mely a megváltás rendje szerint a ti emberi „énetekben” bontakozik ki, és *emberi énetek* révén érvényesül az egyéni és a közösségi kapcsolatokban is; s egyúttal megjelenik az emberiségben, mely az Istentől teremtett világnak része: annak a világnak része, melyet az Atya „újra” szeret örök Fiában, a világ Megváltójában.

Erről a Fiúról mondja Szent Pál: „Ő mint Isten... szolgálai alakot öltött, *kiüresítette önmagát*, és hasonló lett az emberekhez” (Fil 2,6-7). Az evangéliumi tanácsok követéséhez tartozó öнкиüresítés teljesen krisztocentrikus. Ezért a názáreti Mester kimondottan a *keresztet* jelöli meg *követése föltételeként*. Ő, aki valamikor mindannyiokat hívott: „kövess engem”, azt is mondta: „aki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye föl keresztjét, és úgy kövessen engem” (tudniillik: lépjen a nyomomba) (Mk 8,34, Mt 16,24). Ezt minden hallgatójának, nem csupán tanítványainak mondta. Az *önmegtagadás törvénye* tehát a keresztény hivatás lényegéhez tartozik. Kiváltképpen annak a hivatásnak lényegéhez, mely az evangéliumi tanácsok fogadalmához kapcsolódik. Azok számára tehát, akik ennek a hivatásnak útjára léptek, teljesen érthetővé válnak a Filippiekhez írt levélben olvasható súlyos szavak: „Érte mindent elvettem, sőt szemétnek tekintettem, csakhogy Krisztust elnyerhessem, és hozzá tartozzam” (Fil 3,8-9).

Az önmegettagadás – mely a Kálvária misztériumának visszfénye – szükséges ahhoz, hogy valaki teljesen a megfeszített és föltámadt Krisztushoz tartozzék; olyan lemondásról van itt szó, melyben az ember teljesen fölismeri embersége misztériumát, és megerősíti azzal a csodálatos fejlődéssel, melyről ugyanaz az apostol másutt szol: „...bár a külső ember romlásnak indult bennünk, a belső napról napra megújul” (2Kor 4,16). Ily módon a megváltás rendje kiárasztja a megváltás misztériumának erejét az emberi lét területére, azokra, akik szabadon követik Krisztus hívását az evangéliumi tanácsok szerint a tiszta, a szegény és az engedelmes életre.

NEGYEDIK FEJEZET: TISZTASÁG, SZEGÉNYSÉG, ENGEDELMESSÉG

Tisztaság

11. A hivatás húsvéti jellege az egyes tanácsoknak megfelelően különböző szempontok szerint mutatkozik meg.

Ugyanis a megváltás rendjének mértéke szerint kell értékelni és élni azt a tisztaságot, melyet a szegénységgel és az engedelmességgel együtt fogadtatok; ebben nyer választ Krisztus hívó szava: „...van, aki a mennyek országáért önként mond le a házasságról. Aki föl tudja fogni, fogja föl!” (Mt 19,11) Előzőleg Krisztus határozottan kijelentette: „...nem mindenki érti ezt, csak akinek

megadatott” (Mt 19,11). Erről szól Szent Pál is a Korintusiakhoz írt levélben (lásd 1Kor 7,28-40). Ez a tanács elsősorban az emberi szív szeretetére irányul. A szegénység és főként az engedelmisség a szerzetesi fogadalomból a megváltói szeretetet emeli ki, a szüzesség pedig ennek a szeretetnek inkább a *jegyési jellegét*. Nyilvánvaló, hogy itt arról a szüzességről van szó, mellyel „önként mond le valaki a házasságról”; a szüzesség a Megváltó iránti jegyési szeretet kifejezője. Ebben az értelemben tanít az apostol: „...aki férjhez adja hajadon leányát, jól teszi, aki pedig nem adja férjhez, még jobban teszi” (lásd 1Kor 7,38). „A nőtlenség arra van gondja, ami az Úr: hogyan járjon az Úr kedvében” (1Kor 7,32), és „a nem házas asszony és a szűz arra gondol, ami az Úr, hogy testben és lélekben szent legyen” (1Kor 7,34).

Sem Krisztus, sem Szent Pál szavaiból nem következik a házasság lebecsülése. A tisztaság evangéliumi tanácsa csak utal arra a különleges lehetőségre, melyet az ember számára – legyen az férfi vagy nő – Krisztus, az „Úr” Jézus iránti *jegyési szeretet* kínál. Hogy valaki „önként lemond a házasságról amennyek országáért”, az nem csupán szabad lemondás a házasságról és a családi életről, hanem *karizmatikus döntés*, mely Krisztust választja egyedüli és kizárólagos jegyesként. Ez a választás nem csupán azt teszi lehetővé, hogy valakinek „arra legyen gondja, ami az Úr” hanem – mert ez a „mennyeek országáért” történik – *Isten eszkatologikus országát* minden ember számára közel hozza a kor körülményei szerint, sőt bizonyos mértékben jelenvalóvá is teszi ebben a világban.

Ezáltal az Istennek szentelt személyek megvalósítják a megváltás egész rendjének legbensőbb célját: közelebb hozni Isten országát, mely természete szerint végső és eszkatologikus. A szüzességi fogadalommal Istennek szentelt személyek részt kapnak a megváltás rendjében, mert azzal, hogy szabadon lemondanak a házasság és a családi élet örömeiről, másrészt azáltal, hogy „magukat házasságra alkalmatlanná tették a mennyeek országáért”, e a mulandó világba hozzák az eljövendő föltámadás és az örök élet üzenetét (lásd Lk 20,34-36; Mt 22,30; Mk 12,25); az életét, mely Istenhez kapcsol a boldog színelátásban és az emberi szív minden szeretetét magában foglaló és átható szeretetben.

Szegénység

12. A szegénységre vonatkozóan mennyire kifejezőek a második korintusi levél szavai, melyek gondosan összefoglalják mindazt, amit erről az evangéliumban hallunk! „Ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztus kegyelmét, mert értetek *szegény lett, jóllehet gazdag volt*, hogy az Ő szegénysége által ti meggazdagodjatok.” (2Kor 8,9) E szavak értelmében a szegénység Jézus Krisztus megváltói kegyelmének belső struktúrájához tartozik. A szegénység nélkül érthetetlen az isteni ajándékozás misztériuma, melyben az ember részesült; ez az ajándékozás Jézus Krisztusban valósult meg. Az evangéliumban központi helyet foglal el a szegénység, a meghirdetett nyolc boldogság közül az első: „Boldogok a lélekben szegények” (Mt 5,3). Az evangéliumi szegénységben tárul föl az egész titok, „mely öröktől fogva el volt rejtve Istenben” (Ef 3,9). Csak akik ilyen módon szegények, csupán ők képesek bensőleg megérteni annak szegénységét, aki

végtelenül gazdag. Krisztus *szegénysége* Isten *végtelen gazdagságát* rejti, sőt annak tévedhetetlen bizonyága. A gazdagság ugyanis, tudniillik maga az istenség, semmiféle teremtett jóban nem tud megfelelő módon megnyilvánulni. Kizárólag a szegénységben fejezheti ki magát, s ezért megfelelő módon csak a szegények, ti. a lélekben szegények érthetik meg. Köztük Krisztus, az Istenember az első, ő, „aki gazdag volt és szegénnyé lett”. Ő nemcsak tanítója, hanem hirdetője és keze az annak a megváltó szegénységnek, mely megfelel Isten végtelen gazdagságának és kegyelme kimeríthetetlen erejének.

Ezért az is igaz – miként az Apostol mondja –, hogy „mi az ő szegénysége által váltunk gazdaggá”. A Mester ugyanis annak a szegénységnek a hirdetője, mely gazdagít. Éppen ezért mondta az evangéliumi ifjúnak: „...add el, amid van... oszd szét... és maradandó kincsed lesz a mennyben” (Mt 19,21; lásd Mk 10,21; Lk 18,22). E szavakban fölszólítás van: saját szegénységedből gazdagodjanak mások; e fölszólítás mélyén rejlik Isten végtelen gazdagságának bizonyága, azé a gazdagságé, mely az emberlelkébe árasztott kegyelem titkában magában az emberben éppen a szegénység által forrást fakaszt, hogy mások gazdagodhassanak; e forrás nem vethető össze az anyagi javak semmiféle bőségével; e forrásból, miként Istentől, úgy árad a jó mások számára. Ez az ajándékozás valósul meg Krisztus misztériumában, aki „szegénységével gazdaggá tett minket”. Az evangélium lapjain látható, hogy e gazdagítás hogyan halad előre és éri el csúcspontját a húsvéti eseményben: Krisztus ugyanis, aki a kereszthalálban a legszegényebb, ugyanaz, aki föltámadása által az új élet teljességével mérhetetlenül gazdaggá tett minket.

Kedves testvérek és nővérek, ti, akik az evangéliumi fogadalom révén lélekben szegények vagytok, vállaljátok egész életetek folyamán *Krisztusnak ezt az üdvözítő szegénységét*: napról napra érlelődjék ez bennetek! „Elsősorban Isten országát és annak igazságát keressétek...” és a továbbiakat „mind megkapjátok hozzá” (Mt 6,33). Bárcsak bennetek és általatok beteljesednek a szegények, a lélekben szegények (lásd Mt 5,3) számára ígért evangéliumi boldogság! (lásd Lk 6,20)

Engedelmesség

13. Krisztus „mint Isten, az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez feltétlenül ragaszkodnia kell, hanem szolgai alakot öltött, kiüresítette magát, és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan lett, mint egy ember. Megalázta magát, és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig” (Fil 2,6-8).

Szent Pálnak a Filippiekhez írt leveléből e sorok a megváltás lényegét érintik. Ebben az igazságban Jézus Krisztus engedelmessége különleges és meghatározó módon található meg. Ezt csak megerősítik a Rómaiakhoz írt levél szavai: „Ahogy egy embernek engedetlensége miatt mindnyájan bűnössé váltak, *egynek engedelmességéért* meg is igazultak” (Róm 5,19).

Az engedelmesség evangéliumi tanácsa Krisztus „mindhalálíg” tartó engedelmességéből eredő meghívás. Mindazok, akik Krisztus „kövess engem” fölszólítására ezt a meghívást elfogadták, elkötelezték magukat – amint a zsinat tanítja – *Krisztus követésére*, aki „a kereszthalálíg tartó *engedelmessége által* az embereket megváltotta és megszentelte” (Perfectae Caritatis, 14). Akik az engedelmesség evangéliumi tanácsát követik, eljutnak az üdvösség belső rendjének lényegéhez. E tanácsot megvalósítván különös módon kívánnak részesülni annak az „egynek” engedelmességében, akinek engedelmessége által „oly sokan lettek megigazultakká”.

Nyugodtan mondhatjuk, hogy mindazok, akik az engedelmesség tanácsa szerint akarnak élni, különös módon ütközőponttá válnak a *gonoszság misztériuma* (lásd 2Tessz 2,7) és a *megigazulás*, valamint az *üdvözítő kegyelem misztériuma* között. Ebben a „helyzetben” hordozzák az emberi természet bűnre való hajlamának gyökereit, az „élet kevélységének” minden következményével – a túlzott önszeretetből fakadó –, uralomvágygal és szolgálatmegtagadással, ugyanakkor az engedelmesség fogadalmával eltökélték magukat, hogy Krisztushoz hasonlóvá formálódjanak, aki „engedelmességével az embereket megváltotta és megszentelte”. Arra törekszenek, hogy az engedelmesség tanácsában megtalálják feladatukat Krisztus megváltói művében, és megtalálják saját megszentelődésük útját.

Ezt az utat jelölte meg Krisztus az evangéliumban, amikor gyakran szólt az Atya akaratának teljesítéséről, annak állandó kereséséről: „Az én eledelem, hogy annak akaratát teljesítsem, aki küldött, és elvégezzem, amit rám bízott” (Jn4,34). „Mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki küldött” (Jn 5,30). „Aki küldött, velem van, nem hagyott magamra, mert mindig azt teszem, ami tetszésére van” (Jn 8,29). „Nem azért szálltam alá a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem, hanem annak akaratát, aki küldött” (Jn 6,38). Ez az Isten akaratának teljesítésére irányuló készség emlékezetünkbe idézi a Zsoltáros messiási vallomását: „A könyvtekericsben rólam írva áll, hogy teljesítsem akaratodat. Parancsod, Istenem, örömmel tölti el szívemet” (Zsolt 40,8-9; lásd Zsid 10,7).

A Fiúnak ez az – örömteljes – engedelmessége a szenvedésben és a kereszten éri el tetőpontját: „Atyám, ha akarod, kerüljön el ez a kehely, de ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tiéd!” (Lk 22,42; lásd Mk 14,36; Mt 26,42). Krisztus már a Getszemáni-kerti imában kész volt elfogadni az Atya akaratát, eltöltötte a fájdalom teljessége, és ez változott „a halálíg, a kereszthalálíg” tartó engedelmességgé, melyről Szent Pál beszél.

Az Istennek szentelt személyek az engedelmességi fogadalom révén alázatosan elszánják magukat arra, hogy elsősorban a Megváltó engedelmességét akarják követni. Jóllehet Isten akaratának elfogadása és törvénye iránti engedelmesség a *keresztény élet* bármely állapotának *alapföltétele*, mégis a „szerzetes állapotban”, a „tökéletesség állapotában”, az engedelmesség fogadalmá, kedves testvérek és nővérek, mindegyikötök lelkében megerősíti annak a *szoros kapcsolatnak kötelezettségét*, mely benneteket a „mindhalálíg engedelmes” Krisztushoz fűz. Mivel pedig Krisztusnak ez az engedelmessége a megváltás művének benső és lényeges része, amint

azt az idézett apostol szavai tanúsítják, ezért az engedelmesség evangéliumi tanácsának megvalósításában meg kell látnunk a megváltás rendjének *sajátos mozzanatát*, mely egész hivatástokat áthatja az Egyházban.

Ebből fakad, hogy valaki „feltétlenül készséges legyen a Szentlélek iránt”, aki elsősorban az Egyházban tevékenykedik, mint azt elődünk, VI. Pál *Evangelica Testificatio* kezdetű apostoli buzdításában írta, de ugyanez tűnik ki szerzetesi közösségeitek konstitúcióiból is. Ebből fakad az a vallásos engedelmesség, mellyel az Istennek szentelt személyek, a hit szellemében a törvényes előjárók iránt viseltetnek, akik Isten helyettesei. Erre vonatkozóan fontos figyelmeztetést találunk a Zsidó levélben: „Engedelmeskedjétek előjáróitoknak, és kövessétek őket, mert ők vigyáznak rátok abban a tudatban, hogy számot adnak lelketekről.” A levél szerzője hozzáfűzi: „...hogymellett örömmel tehessék, nem sóhajtozva, mert az nem válnék javatokra” (Zsid 13,17).

Az előjárók a maguk részéről vegyék fontolóra, hogy a szolgálat szellemében kell élniük a hatalommal, melyet az Egyház hivatala rájuk bízott; legyenek mindig készségesek és hallgassák meg testvéreiket, hogy jobban megértsék, mit kíván az Úr mindegyiküktől, de ugyanakkor szigorúan ragaszkodjanak döntés és rendelkezés dolgában ahhoz, amit megfelelőnek látnak.

Az így értelmezett alárendeltségből és engedelmségből ered a *szolgálat lelkülete*, mely egész életeteket az *Emberfia példájához* igazítja, aki „nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért” (Mk 10,45). Jézus Anyja az angyali üdvözlés és a megtestesülés döntő pillanatában, kezdettől fogva bekapcsolódott a megváltás üdvözítő rendjébe, amikor mondotta: „Íme az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint” (Lk 1,38).

Ne felejtsetek ezenkívül, kedves testvérek és nővérek, hogy az az engedelmség, amellyel fenntartás nélkül Istennek szenteltétek magatokat az evangéliumi tanácsok fogadalmában, a belső szabadság egyedülálló jele, miként Krisztus szabadságának végleges kifejezője az ő „mindhalálig” való engedelmsége: „...odaadom életemet, hogy majd újra visszavegyem. Nem veszi el tőlem senki, magam adom oda...” (Jn 10,17-18).

ÖTÖDIK FEJEZET: AZ EGYHÁZ IRÁNTI SZERETET

Tanúságtétel

14. Megváltásunk jubileumi évében az egész Egyház *meg akarja újítani szeretetét Krisztus iránt*, aki a világ és az emberek megváltója, a mi Urunk és isteni Vőlegény. Ezért tekint rátok ebben a szentévben különös figyelemmel, kedves testvérek és nővérek, akik mint Istennek szentelt személyek, különleges helyet foglaltok el Isten népének egyetemes közösségében és a helyi közösségekben. Ha az Egyház azt kívánja, hogy a rendkívüli szentév kegyelme révén megújuljon Krisztus iránti *szeretetetek*, ezt annak tudatában teszi, hogy az egyesek szeretete *Isten egész népének* javára válik. Az Egyház tudja, hogy a szeretetben, melyet Krisztus a neki szentelt

személyektől kap az egész test szeretete szól a Vőlegénynek, aki egyúttal feje ennek a testnek. Az Egyház hálás nektek az Istennek-szenteltségért és az evangéliumi tanácsok fogadalmáért, melyek a szeretet különleges bizonyosságai; egyúttal megerősíti a bizalmát irántatok, akik azt az életmódot választottátok, mely Istennek egyedülálló ajándéka az Egyház számára. Az Egyház számít a ti nagylelkű együttműködésekre, hogy hűséges sáfárai és munkatársai lesztok a *sentire cum Ecclesia*, 'együttérezni az Egyházzal' nagy ajándékának; mindig együtt dolgoztok vele, Péter Tanítóhivatalának és a vele közösségben levő főpásztorok útmutatásával és intézkedésével összhangban fejlesztve – egyénekenként és közösségben is – az egyházas lelkiületet. Ugyanakkor az Egyház imádkozik értetek, hogy meg ne fogyatkozzatok a szeretet tanúságtételében (lásd Lk 22,32) és arra kér, hogy ebben a szellemben fogadjátok a megváltás szentévének üzenetét.

Ugyanerre kér az Apostol a Filippiekhez írott levélben: „...hogyan szeretetetek egyre jobban gyarapodjék a helyes ismeretekben és a teljes megértésben, hogy el tudjátok dönteni, mi a helyes. Akkor tiszták és feddhetetlenek lesztok Krisztus napjára, bővelkedni fogtok az igaz élet gyümölcseiben” (Fil 1,9-11).

Krisztus megváltói művével, „a nekünk ajándékozott Szentlélekkel, kiáradt szívünkbe az Isten szeretete” (Róm 5,5). Szüntelenül kérjük a Szentlelket hogy „mindenki saját ajándékának” (lásd 1Kor 7,7) megfelelően tudjon tanúságot tenni erről a szeretetről. Győzedelmeskedjék bennetek hivatástokhoz méltó módon „az élet Lelkének törvénye... Krisztus Jézusban „, mely törvény „megszabadított... a halál törvényétől” (Róm 8,2). Éljétek tehát ebből az új életből Istennek szenteltségtek módján, s Isten különböző ajándékainak és az egyes rendi közösségek elkötelezettségének megfelelően. Az evangéliumi tanácsokra tett fogadalom megmutatja mindegyiketeknek, hogy a Szentlélek segítségével hogyan tudjátok megtagadni mindazt (lásd Róm 8,13), ami ellentétes ezzel az étellel, s a bűnt és a halált szolgálja; mindazt, ami ellentmond Isten és az emberek igaz szeretetének. A világnak szüksége van a szerzetesi Istennek-szenteltségben rejlő, hiteles „ellentmondásra” mint az üdvözítő megújulás állandó kovászára. „Ne hasonlítok a világhoz, hanem gondolkodástokban megújulva, alakuljatok át, hogy fölismerjétek: mi az Isten akarata, mi a helyes, mi a kedves előtte és mi a tökéletes” (Róm 12,2).

Az *Ecclesiae Sanctae* motu proprióban a tapasztalatok összegzésére és a kor követelményeihez való alkalmazkodásra szánt időszak letelt, és az egyes intézmények már megkapták vagy hamarosan megkapják a megújított rendi szabályzat jóváhagyását. Bár csak ösztönözne benneteket az Egyháznak ez az ajándéka arra, hogy ezeket a szabályokat megismerjétek, megszeressétek, de főként nagylelkűen és hűségesen életre váltsátok, emlékezetetekbe idézve, hogy a szeretet vitathatatlan jele az engedelmisség!

A mai világnak és az emberiségnek szüksége van a szeretet ezen megnyilvánulására. Szüksége van a megváltás melletti tanúságtételre úgy, amint az az evangéliumi tanácsokra tett fogadalomban megtalálható. E tanácsok, mindegyik a maga módján, s belső összefüggéssel együttesen is „tanúsítják” a megváltás bizonyosságai, mely Krisztus keresztyének és föltámadásának

erejével a világot és az egész emberi nemet a Szentlélekben elvezetik arra a *végső beteljesedésre*, melyet az ember – és általa az egész teremtés – Istenben és csakis Istenben találhatja meg. Tanúságtételek ezért fölbecsülhetetlen értékű. Kitartóan kell fáradozni, hogy ez világossá váljék az emberek előtt és megteremje gyümölcsét. Ennek javára válik az is, ha pontosan megtartjátok Istennek szenteltségtek és szegénységre kötelezettségetek külső megnyilvánulásaira vonatkozó egyházi szabályokat (lásd CIC 669).

Az apostolkodás

15. Krisztus iránti jegyesi szeretetetek e tanúságából – mely révén világossá válik minden ember számára az evangélium teljes üdvözítő igazsága – fakad, kedves testvérek és nővérek, mint hivatástok sajátossága az Egyház apostoli munkájában, egyetemes küldetésében való részesezés, melyet Istentől kapott sokféle adománnyal minden nép között különböző módokon végez. A ti sajátos küldetéstek harmonikusan kapcsolódik az *apostolok küldetéséhez*, akiket az Úr „minden néphez” küldött, hogy „tanítsák” (lásd Mt 28,19) őket, és ennek megfelelően *kapcsolódik* most is *a hierarchikus rend küldetéséhez*. Az apostolkodásban ugyanis, melyet az Istennek szentelt személyek folytatnak, Krisztus iránti jegyesi szeretetük szinte „szervesen” átalakul az Egyház, mint Krisztus teste, az Egyház mint Isten népe, az Egyház iránti szeretetté, mely egyszerre jegyes és anya.

Nehéz volna leírni vagy csak felsorolni is, hogy az Istennek szentelt személyek az apostolkodásban hányféle módon nyilváníthatják az Egyház iránti szeretetüket. Az apostolkodás mindig abból az ajándékból született, amit a rendalapító különleges adományként Istentől kapott, az Egyház jóváhagyott és így az egész közösség karizmájává lett. Ez az adomány megfelel az Egyház különböző szükségleteinek és a történelmi korok igényeinek, s ugyanakkor folyamatossá válik és erősödik a szerzetesi közösségek életében, mint az Egyház életének és apostolkodásának egyik maradandó eleme. Az apostolkodás minden részletében és minden területén – mind az apostolkodást termékenyítő szemlélődésben, mind a közvetlen apostoli tevékenységben – szüntelenül kíséri benneteket az Egyház áldása, lelkipásztori és anyai gondoskodása, hogy életetek spirituális azonosságát őrizni tudjátok és helyesen tudjatok tevékenykedni Isten egész népe hivatásainak és karizmáinak nagy és egyetemes közösségében. Az egyes intézmények – akár külön-külön, akár szervesen beépülve az Egyház általános küldetésébe – sajátos módon előtérbe helyezik a megváltásnak azt a rendjét, melynek jele, kedves testvérek és nővérek, mindegyiktekbe mélyen belétek van írva az Istennek szenteltség és az evangéliumi tanácsok fogadalma által.

Éppen ezért jóllehet sokféle apostoli munkátok nagyon fontos, mégis a ti *legfőbb* apostolkodástok *mindig: az, ami* (s egyúttal *aki*) az Egyházban vagytok. Mindegyiktekről különösen megismételhetők az Apostol szavai: „Hiszen meghaltatok, és életetek Krisztussal van elrejtve az Istenben (Kol 3,3). Mindazonáltal e „Krisztussal való elrejtettség Istenben” következtében rátok is

vonatkoztathatók a Mester szavai: „úgy világoskodjék a ti világosságtok emberek előtt, hogy lássák jótetteiket és dicsőítsék mennyei Atyátokat” (Mt 5,16).

E világosság szempontjából, mellyel „világítanotok kell az emberek előtt”, nagyon fontos a kölcsönös szeretet tanúságtétele, az egyes közösségek testvéri lelkületű összetartása, hiszen az Úr azt mondta: „Arról tudják meg majd rólatok, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (Jn 13,35).

„Az evangéliumi tanításból, a szent liturgiából, s főként az Eucharisziából táplálkozó szerzetesi életetek alapvetően közösségi jellege kimagasló módon valósítja a személyek egymásközti és a közösséggel való kapcsolatát; miközben megelőzitek egymást tiszteletadásban és hordozzátok egymás terhét, e lelki egységgel tanúsítjátok, hogy az Úr jelenlétének örvendeztek (Perfectae Caritatis 15). Nagyon fontos, hogy az Egyházban végzett apostoli munkátokban viseljétek szíveteken az emberek baját és fájdalmát, mely a mai világban oly nyíltan és megrázóan jelentkezik. Az Apostol ezt tanítja: „Hordozzátok egymás terhét, így teljesítsétek Krisztus törvényét” (Gal 6,2), majd hozzáfűzi: „A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet” (Róm 13,10).

A ti küldetéseknek láthatónak kell lennie! Szorosnak, nagyon szorosnak kell lennie annak a köteléknek, mely benneteket az Egyházhoz köt (lásd CIC 675, 3§). Mindazzal, amit tesztek, de főként azáltal, amik vagytok, hirdetitek és tanúsítjátok ezt az igazságot: „Krisztus szerette az Egyházat, és föláldozta magát érte” (Ef 5,25); ez az igazság a megváltás egész rendjének alapja. Bárcsak Krisztusból, a világ Megváltójából eredne az Egyház iránti szeretetetek kiapadhatatlan forrása!

BEFEJEZÉS

Világosodjék meg lelki szemetek/Megvilágosodott lelki szemmel

16. E buzdítás, melyben megváltásunk jubileumi évében, az Angyali Üdvözet ünnepén fordulunk hozzátok, bizonyítani akarja azt a szeretetet, mellyel az Egyház a szerzeteseket és szerzetesnőket körülveszi. Ti, szeretett testvérek és nővérek, az *Egyház különös értékei* vagytok. Ezt az értéket teljesebben megértjük, ha végig gondoljuk a megváltás igazságát. Erre alkalmat és indítást ad ez a szentév. Ismerjétek föl ennek fényében azonosságokat és *méltóságokat*. Krisztus keresztje és föltámadása által a Szentlélek „világosítsa meg szívetek szemét, hogy megértsétek, milyen reményre hívott meg titeket, milyen gazdag az a felséges örökség, amelyet ő a szenteknek szánt” (Ef 1,18).

Az Egyház szüntelenül könyörög a „szív megvilágosodott szeméért” mindannyiatok számára, akik már az evangéliumi tanácsok fogadalmának útjára léptetek. Ugyanezt a megvilágosodott szemet kéri veletek együtt az Egyház sok keresztény számára, főként mindkét nembeli ifjúság számára,

hogy *megtalálják ezt az utat és ne féljenek elindulni rajta*, hogy – a mai világ visszahúzó erői ellenére – hallják meg Krisztus hívó szavát: „kövess engem!” (Lk 5,27) Nektek is fáradoznotok kell ezért imádsággal, és annak a *szeretetek a tanúságtételével*, mely által „Isten bennünk marad és szeretete tökéletes lesz bennünk” (1Jn 4,12). Bárcsak mindenhová eljutna ez a tanúságtétel és mindenhol megértenék! Bárcsak korunk lélekben megfáradt emberei erőt és reményt meríthetnének belőle! Szolgáljátok tehát testvéreiteket olyan örömmel, mely abból a szívből árad, melyben Krisztus lakozik. „Bárcsak a mai világ... nem szomorú és bártortalan igehirdetők útján kapná az evangéliumot... hanem az evangélium olyan szolgálítól, kiknek élete buzgóságot sugároz; akiket már előzőleg betöltött Krisztus öröme” (Evangélii Nuntiandi 80).

Írántatok való szeretetből az Egyház sohasem szűnik meg „térdet hajtani az Atya előtt” (lásd Ef 3,14), „hogya adja meg nektek... megerősödjetea benső emberré” (lásd Ef 3,16). Miként nektek, úgy adja meg Isten megkeresztelt testvéreink közül sokaknak, különösen a fiataloknak, hogy találják meg a szentségnek azt az útját, melyben a történelem során oly sok nemzedék járt együtt Krisztussal, a világ Megváltójával, a lelkek Vőlegényével, gyakran hátra hagyva Istennek azt a ragyogó fényességét, mely körülvette őket, s mely mind ez ideig átsugárzik az emberi élet homályán és árnyain.

Akik az Egyház és a világ történetének jelen pillanatában ezen az úton vándoroltok, valamennyiőtöknek szól a megváltás jubileumi évének kívánsága: verjetea gyökeret és vessetea alapot „a szeretetben, hogy föl tudjátok fogni, az összes szentekkel együtt, mi a szélesség és hosszúság, a magasság és mélység, megismerjetea Krisztus minden értelmet meghaladó szeretetét és beteljetea az Isten egész teljességével” (Ef 3,17-19).

Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepének üzenete

17. Megváltásunk eme szentévében, a megtestesülés hírüladásának ünnepén ezeket a buzdító sorokat a *Szeplőtelen Szűz szívében* teszem le. Valamennyi személy között, kik Istennek szentelték magukat, Ő az első. Ő – a názáreti szűz – a legteljesebben és a legtökéletesebben szentelte magát Istennek. Az istenanyaságban, a Szentlélek erejével érte el jegyesi szeretete a csúcspontját. Ő, aki mint anya, Krisztust az ölében hordozta, ő valósította meg a legteljesebb értelemben a hívást: „kövess engem”. Követte Fiát – ő az anya – mint Mesterét a tisztaságban, a szegénységben és az engedelmisségben.

Milyen *szegény* volt ő a betlehemi éjszakában, és milyen szegény a Kálvária hegyén! Milyen *engedelmes* volt, amikor az angyal köszöntötte, és a kereszt mellett állva milyen engedelmes volt, amikor elfogadta Fia halálát, „ki engedelmes volt a kereszthalálig”. Földi életében teljesen *átadta* magát a *legtisztább szeretettel* Isten országának!

Ha az egész Egyház Máriát tekinti legfőbb példaképének, mennyivel inkább tekinthetitek őt annak ti, kik az Egyház szívében Istennek szentelt személyek és közösségek vagytok. Ezen a napon,

melyen megemlékezünk, megváltásunk szentévének megkezdéséről, üzenettel fordulok hozzátok, és hívlak titeket: élesszétek föl *szerezeti fölszenteltségteket Isten Anyjának példája szerint.*

Szeretett testvérek és nővérek! „Hűséges az Isten, aki meghívott Fiának, Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak közösségébe” (1Kor 1,9). Tartsatok ki annak hűségében, ki maga is hűséges, és törekedjete arra, hogy *Máriában* ehhez különleges *támaszra* találjatok. Isten őt meghívta, hogy a legtökéletesebb közösségben legyen Fiával. Legyen veletek evangéliumi utatokon ő, a hűséges Szűz, aki egyúttal anya is. Segítsen benneteket, hogy ízleljétek és a világ előtt tanúsítsátok, *milyen végtelenül hűséges maga az Isten!*

Ezeket óhajtva adjuk rátok szívünk mélyéből apostoli áldásunkat.

Kelt Rómában, Szent Péternél, 1984. március 25-én, Megváltásunk Jubileumi évében, pápaságunk hatodik esztendejében.

II. János Pál pápa

© Copyright 1984 - Libreria Editrice Vaticana